

Seznam použité literatury

Při zpracování monografie jsem použil téměř 300 literárních pramenů. Z prostorových důvodů však bylo nutné počet citací omezit. V seznamu jsou proto uvedeny jen vybrané monografie a publikace s bezprostředním vztahem k hlavním tématům knihy. Stejně tak z vlastních 46 prací, týkajících se reakce a adaptace na chlad, uvádím pouze 24. Pro zájemce o podrobnější studium problematiky jsem připraven sdělit i další literární prameny. U vlastních prací, kde je zřejmý zdroj, neuvádím citace v textu. Z názvu vlastních prací v přehledu literatury vyplývá totiž téma poměrně zřetelně, a lze tedy snadno projednávanou problematiku s vlastními citacemi spojit.

1. ABARBANEL, J., et al. *Sports hematuria*. J Urol, 1990, 143, p. 887–890.
2. ANDERSEN, KL. *Kälte-Anpassung*. Z Physikal Med, 1970, 1, S. 117–131.
3. BEELEN, A., SARGEANT, AJ. *Effect of lowered muscle temperature on the physiological response to exercise in men*. Eur J Appl Physiol (Ger), 1991, 63, p. 387–392.
4. BERGH, U., EKBLÖM, B., HOLMÉR, I., GULLSHAUD, L. Body temperature response to a long distance swimming race. In ERIKSSON, B., FUNBERG, B. (Eds), *Swimming Medicine IV*. Baltimore : University Park Press, 1978, p. 421–427.
5. BLIGH, J., JOHNSON, KG. *Glossary of terms for thermal physiology*. J Appl Physiol, 1973, 35, p. 941–961.
6. BOKSHA, VG., et al. *The effect of physical fitness training with winter seawater swimming on the functional status of the body*. Vopr Kurortol Fizioter Lech Fiz Kult, 1989, 4, p. 11–14.
7. BOND, V. Jr., ADAMS, RG., VACCARO, P., et al. *Physical activity and blood pressure responsiveness to the cold pressor test in normotensive young adult African-American males*. Ethn Dis, 2001, 11, p. 217–223.
8. BÖNING, D., SKIPKA, W. *Renal blood volume regulation in trained and untrained subjects during immersion*. Eur J Appl Physiol, 1979, 42, p. 247–254.
9. BROD, J., FENCL, V., GEROVÁ, M., et al. *Změny ledvinné hemodynamiky a činnosti po chladovém podnětu u normálních lidí a u hypertenzní choroby*. In ANDERLOVÁ, H., *Hypertenzivní choroba výzkumné práce (sborník)*. Praha : SZdN, 1954, s. 73–91.

10. CLINKIGBEARD, C., SESSIONS, CH., SHENKER, Y. *The physiological role of atrial natriuretic hormone in the regulation of aldosterone and salt and water metabolism.* J Clin Endocrinol Metab, 1990, 70, p. 582–589.
11. COLLINS, KJ., EASTON, JC., BELFIELD, H., et al. *Effects of age on body temperature and blood pressure in cold environments.* Clin Sci, 1985, 69, p. 465–470.
12. DILL, DB., COSTILL, DL. *Calculation of percentage changes in volumes of blood, plasma, and red cells in dehydration.* J Appl Physiol, 1974, 37, p. 247–248.
13. DUGUE, B., LEPPANEN, E. *Adaptation related to cytokines in man: effects of regular swimming in ice-cold water.* Clin Physiol, 2000, 20, p. 114–121.
14. FISHER, DA., ODELL, WD. *Effect of cold on TSH secretion in man.* J Clin Endocrinol Metab, 1971, 33, p. 859–862.
15. FITZGERALD, L. *Overtraining increases the susceptibility to infection.* Int J Sports Med, 1991, 12 (suppl.), p. 5–8.
16. FUČÍKOVÁ, T. (Ed.). *Klinická imunologie v praxi.* 2. vyd. Praha : Galén, 1998. 343 s.
17. GLEZER, GA., LUBUŽ, KD. *Vlivy fyzické zátěže na funkci počtu u sportovních.* Teor Prakt Fiz Kult, 1973, 36, s. 40–42.
18. GOLSTEIN-GOLAIRE, J., VANHAELST, L., BRUNO, OD., et al. *Acute effects of cold on blood levels of growth hormone, cortisol, and thyrotropin in man.* J Appl Physiol, 1970, 29, p. 622–626.
19. GOODE, RC., ROMET, T., DUFFIN, J., et al. *Acute effect of sudden immersion in cold water.* N Z J Sports Med, 1977, 5, p. 30–31.
20. GRANBERG, PO. *Human physiology under cold exposure.* Arctic Med Res, 1991, 50 (suppl. 6), p. 23–27.
21. GRIMBY, G. *Renal clearances during prolonged supine exercise at different loads.* J Appl Physiol, 1965, 20, p. 1294–1298.
22. HACKNEY, AC., HODGDON, JA. *Thyroid hormone changes during military field operations: effects of cold exposure in the Arctic.* Aviat Space Environ Med, 1992, 63, p. 606–611.
23. HAGAN, RD., DIAZ, FJ., HORVATH, SM. *Plasma volume changes with movement to supine and standing positions.* J Appl Physiol, 1978, 45, p. 414–418.
24. HANNA, JM., HONG, SK. *Critical water temperature and effective insulation in scuba divers in Hawaii.* J Appl Physiol, 1972, 33, p. 770–773.
25. HAYWARD, JS., ECKERSON, JD., COLLINS, ML. *Effect of behavioral variables on cooling rate of man in cold water.* J Appl Physiol, 1975, 38, p. 1073–1077.
26. HENNIG, J., LASCHEFSKI, U., BECKER, H., et al. *Immune cell and cortisol responses to physically and pharmacologically induced lowering of body core temperature.* Neuropsychobiology, 1993, 28, p. 82–86.
27. HERMANUSSEN, M., JENSEN, F., HIRSCH, N., et al. *Acute and chronic effects of winter swimming on LH, FSH, prolactin, growth hormone, TSH, cortisol, serum glucose and insulin.* Arctic Med Res, 1995, 54, p. 45–51.

28. HESSLINK, RL., ALESANDRO, MM., ARMSTRONG, DW., et al. *Human cold air habituation is independent of thyroxin and thyrotropin*. J Appl Physiol, 1992, 72, p. 2134–2139.
29. HOLMÉR, I., BERGH, U. *Metabolic and thermal response to swimming in water at varying temperatures*. J Appl Physiol, 1974, 37, p. 702–705.
30. HORÁK, J., STREJČEK, J., FUČÍKOVÁ, T., et al. *Hladina imunoglobulinů a její vztah k tělesné zdatnosti u slalomových kanoistů*. Lékař a tělesná výchova, 1978, 4, s. 38–41.
31. HORNOF, Z., PŘIBIL, M. *Veränderungen des weißen Blutbildes bei Intervalltraining*. Sportarzt, Sportmed, 1964, 15, S. 68–72.
32. HUISMAN, HW., VAN ROOYEN, JM., MALAN, NT., et al. *Cardiovascular reactivity patterns elicited by the cold pressor test as a function of aging*. Aging Clin Exp Res, 2002, 14, p. 202–206.
33. INOUE, Y., NAKAO, M., ARAKI, T., et al. *Thermoregulatory responses of young and older men to cold exposure*. Eur J Appl Physiol, 1992, 65, p. 492–498.
34. ITOH, S. (Ed.). *Physiology of cold-adapted man*. Sapporo : Hokkaido University School of Medicine, 1974, 170 p.
35. JANSKÝ, L. (Ed.). *Homoiotermie a její přizpůsobivost*. Praha : Avicenum, 1973, 131 s.
36. JANSKÝ, L., JANÁKOVÁ, H., ULÍČNÝ, B., et al. *Changes in thermal homeostasis in humans due to repeated cold water immersions*. Pflugers Archiv – Eur J Physiol, 1996, 432, p. 368–372.
37. JANSKÝ, L., VYBÍRAL, S., ŠTICH, V., et al. *Human humoral thermogenesis*. Ann N Y Acad Sci, 1997, 813, p. 689–696.
38. JOHNSON, DG., HAYWARD, JS., JACOBS, TP. *Plasma norepinephrine responses of man in cold water*. J Appl Physiol, 1977, 43, p. 216–220.
39. JUNGSMANN, J., STEIN, G. *Význam ergometrického vyšetření pacientů s infarktem srdce pro léčebnou rehabilitaci vo volnej prírode*. Rehabilitácia, 1973, 6, s. 131–134.
40. KEATINGE, KR. *The effect of work and clothing on the maintenance of the body temperature in water*. Q J Exp Physiol, 1961, 46, p. 69–81.
41. KELSEY, RM., PATTERSON, SM., BARNARD, M., et al. *Consistency of hemodynamic responses to cold stress in adolescents*. Hypertension, 2000, 36, p. 1013–1017.
42. KLENER, P., et al. *Vnitr Lek*. Praha : Galén, 1999, 949 s.
43. KNIGHT, DR., HORVATH, SM. *Urinary responses to cold temperature during water immersion*. Am J Physiol Endocrinol Metab, 1985, 248, p. 560–566.
44. KOLGUŠKIN, AN., KOROTKOVA, LI. *Metody dozirovanija cholodovoj na-gruzki v zimnem plavanii*. Teor Prakt Fiz Kult, 1978, 41, č. 4, s. 42–45.
45. KOLETTIS, TM., KOLETTIS, MT. *Winter swimming: healthy or hazardous? Evidence and hypotheses*. Medical Hypotheses, 2003, 61, p. 654–656.
46. KRÁL, J., et al. *Tělovýchovné lékařství*. Praha : SZdN, 1969, 277 s.
47. KRYL, L., NOVÁK, J., PŘIBIL, M., et al. *Poruchy srdečního rytmu při ponoření obličeje do studené vody*. In *Sborník referátů V. celostátního semináře*

- o vlivu zvýšeného tlaku vodního a plynného prostředí na člověka.* Praha : Československá bioklimatická společnost, 1980, s. 18–25.
48. KUČERA, M., DYLEVSKÝ, I., et al. *Sportovní medicína.* Praha : Grada, 1999, 284 s.
 49. KURZEJA, R., GUTENBRUNNER, C., KROHN-GRIMBERGHE, B. *Fibromyalgia: comparison of whole-body-cryotherapy with two classical thermotherapy methods.* Akt Rheumat, 2003, 28, p. 158–163.
 50. KVAPILÍK, J., MARTINOVSKÁ, A., PAVLOVSKÝ, B. Otužování u posluchačů tělesné výchovy. In PŘIBILOVÁ, A., KVAPILÍK, J. (Eds), *Otužování a sport (sborník).* Praha : IDS ÚV ČSTV, 1975, s. 76–89.
 51. LE BLANC, J., CÔTÉ, J., DULAC, S., et al. *Effects of age, sex, and physical fitness on responses to local cooling.* J Appl Physiol, 1978, 44, p. 813–817.
 52. LE BLANC, J., MERCIER, I. *Cold wind stimulation reflex.* J Appl Physiol, 1992, 73, p. 1704–1707.
 53. LEPPALUOTO, J., HASSI, J. *Human physiological adaptations to the arctic climate.* Arctic, 1991, 44, p. 139–145.
 54. LESNÁ, I., VYBÍRAL, S., JANSKÝ, L., et al. *Human nonshivering thermogenesis.* Journal of Thermal Biology, 1999, 24, p. 63–69.
 55. MALBOHAN, S., KYRALOVÁ, M., FUČÍKOVÁ, T., et al. *Koncentrace sérových imunoglobulinů u otužilců.* Lékař a tělesná výchova, 1978, 4, s. 52–53.
 56. MARČEK, T., HORVATOVIČOVÁ, V. *Vplyv exhaustívnej telesnej záťaže na stav imunobiologickej rezistencie.* Med Sport Boh Slov, 1992, 1, s. 7–11.
 57. MÁČEK, M., VÁVRA, J. *Fysiologie a patofysiologie tělesné zátěže.* Praha : Avicenum, 1980, 360 s.
 58. MÁČEK, M., MÁČKOVÁ, J. *Příčiny vzniku, rozšíření, léčení a prevence pozátěžového astmatu u vrcholových sportovců.* Med Sport Boh Slov, 2001, 10, s. 161–170.
 59. MÁČEK, M., MÁČKOVÁ, J. *Vliv oděvu na termoregulaci při cvičení.* Med Sport Boh Slov, 2004, 13, s. 61–67.
 60. MÁČKOVÁ, J., ŠTURMOVÁ, M. *Dlouhodobá zátěž u desetiletých chlapců ve vyšší a nižší teplotě.* Lékař a tělesná výchova, 1980, září, s. 23–27.
 61. NAKAMURA, K., TANAKA, M., SHIMAI, S., et al. *A survey of body temperatures in the elderly and the thermal environment in nursing homes.* Nippon Koshu Eisei Zasshi, 1992, 39, p. 913–919.
 62. NIEMAN, DC., NEHLSSEN-CANNARELLA, SL. *The effects of acute and chronic exercise on immunoglobulins.* Sports Med, 1991, 11, p. 183–201.
 63. NOVÁK, J., ZEMAN, V. *Lékařsko-pedagogické sledování při dálkovém plavání.* In HORNIAK, E., et al., *Telovýchovno-lekárske sledovanie.* Bratislava : SÚV ČSTV, 1977 s. 153–159.
 64. NOVÁK, J., ZEMAN, V., BERGER, J., et al. *Some medical observations of marathon swimmers after the race.* In HOLLANDER, AP., HUIJING, PA., DE GROOT, G. (Eds), *Biomechanics and medicine in swimming. International Series of Sport Sciences.* Champaign : Human Kinetics Publ, 1983, p. 281–292.

65. NOVOSADOVÁ, J. *The changes in hematocrit, hemoglobin, plasma volume and proteins during and after different types of exercise.* Eur J Appl Physiol, 1977, 36, p. 223–230.
66. PAVLOVSKÝ, B., KVAPILÍK, J. Možnosti posuzování stavu otužilosti. In PŘIBILOVÁ, A., KVAPILÍK, J. (Eds), *Otužování a sport (sborník)*. Praha : IDS ÚV ČSTV, 1975, s. 11–15.
67. PETROFSKY, JS., LIND, AR. *Insulative power of body fat on deep muscle temperatures and isometric endurance.* J Appl Physiol, 1975, 39, p. 639–642.
68. REED, HL., et al. *Decreased free fraction of thyroid hormones after prolonged Antarctic residence.* J Appl Physiol, 1990, 69, p. 1467–1472.
69. REINBERG, A., SCHULLER, E., DELASNERIE, N. *Rythmes circadiens et circannuels des leucocytes, protéines totales, immunoglobulines A, G et M. Étude chez 9 adultes jeunes et sains.* Nouv Presse Med, 1977, 6, p. 3819–3823.
70. RINTAMAKI, H., HASSI, J., SMOLANDER, J., et al. *Responses to whole body and finger cooling before and after Antarctic expedition.* Eur J Appl Physiol, 1993, 67, p. 380–384.
71. ROBERTS-THOMSON, PJ., et al. *Assessment of immunological responsiveness in members of international biomedical expedition to the Antarctic 1980–1981.* J Clin Lab Immunol, 1985, 17, p. 115–118.
72. RYMASZEWSKA, J., TULCZYNSKI, A., ZAGROBELNY, Z., et al. *Influence of whole body cryotherapy on depressive symptoms – preliminary report.* Acta Neuropsych, 2003, 15, p. 122–128.
73. SAINSBURY, R. *Hypothermia in the elderly.* N Z Med J, 1983, 96, p. 16–18.
74. SHEPARD, RJ. *Adaptation to exercise in the cold.* Sports Med, 1985, 2, p. 59–71.
75. SCHÄDLICH, M. Die Reaktion des Hypothalamus-Hypophysen-Nebennieren-rindensystems unter der kontrollierten Hypothermie. In ECKOLDT, K. (Ed.), *Physiologie und Pathophysiologie des Wärmehaushalts*. Berlin : VEB Verlag Volk und Gesundheit, 1973, S. 223–227.
76. SIEMS, WG., BRENKE, R., SOMMERBURG, O., et al. *Improved antioxidative protection in winter swimmers.* Q J M, 1999, 92, p. 193–198.
77. SIMONSEN, L., STALLKNECHT, B., BULOW, J. *Contribution of skeletal muscle and adipose tissue to adrenaline-induced thermogenesis in man.* Int J Obes Relat Metab Disord, (suppl. 3), 1993, 17, p. 47–51.
78. SCHÜCK, O. *Funkční vyšetřování ledvin.* Praha : Avicenum, 1979, 303 s.
79. SMITH, RM., HANNA, JM. *Skin folds and resting heat loss in cold air and water: temperature equivalence.* J Appl Physiol, 1975, 39, p. 93–102.
80. SMITH, DJ., et al. *Prolonged whole body immersion in cold water: hormonal and metabolic changes.* Undersea Biomed Res, 1990, 17, p. 139–147.
81. SRAMEK, P., SIMECKOVA, M., JANSKY, L., et al. *Human physiological responses to immersion into water of different temperatures.* Eur J Appl Physiol, 2000, 81, p. 436–442.
82. STOCKS, JM., TAYLOR, NAS., TIPTON, MJ., et al. *Human physiological responses to cold exposure.* Aviat Space Environ Med, 2004, 75, p. 444–457.

83. STROUD, MA., JAMES, DP., RAILTON, D., et al. *Digital and brachial artery blood pressure measurements during peripheral cold-induced vasoconstriction*. Eur J Appl Physiol, 1994, 68, p. 134–138.
84. SUZUKI, M. Thyroid activity and cold adaptability. In ITOH, S., et al. *Advances in climatic physiology*. Tokyo : Igaku Shoin LTD, 1972, p. 178.
85. ŠEDA, O., PŘIKRYL, T., HAUSNER, P., et al. *Koncentrace sérových imunoglobulinů zdravých osob ve vztahu k některým epidemiologickým faktorům*. Praktický lékař, 1980, 60, s. 325–328.
86. SIMECKOVA, M., JANSKY, L., LESNA, I., et al. *Role of β -adrenoceptors in metabolic and cardiovascular responses of cold exposed humans*. J Therm Biol, 25, 2000, p. 437–442.
87. TIPTON, M., EGLIN, C., GENNSER, M., et al. *Immersion deaths and deterioration in swimming performance in cold water*. Lancet, 1999, 354, p. 626–629.
88. THARP, GD., BARNES, MW. *Reduction of saliva immunoglobulin levels by swim training*. Eur J Appl Physiol, 1990, 60, p. 61–64.
89. THAUER, R. Physiologie und Pathophysiologie der Auskühlung im Wasser. In Marinensanitätsdienst (Veranstalter), *Überleben auf See*. Mannheim-Waldhof Schiffahrtmed : Institut der Marine, 1965, S. 25–43.
90. VITI, A., et al. *Hormonal changes after supine posture, immersion, and swimming*. Int J Sports Med, 1989, 10, p. 402–405.
91. VOGELAERE, P., SAVOUREY, G., DEKLUNDER, G., et al. *Reversal of cold induced hemoconcentration*. Eur J Appl Physiol, 1992, 64, p. 244–249.
92. VYBIRAL, S., LESNA, I., JANSKY, L., et al. *Thermoregulation in winter swimmers and physiological significance of human catecholamine thermogenesis*. Exp Physiol, 2000, 85, p. 321–326.
93. WESTERLUND, T., OKSA, J., SMOLANDER, J., et al. *Thermal responses during and after whole-body cryotherapy (–110 degrees C)*. J Therm Biol, 2003, 28, p. 601–608.
94. WILKERSON, JE., RAVEN, PB., BOLDUAN, NW., et al. *Adaptations in man's adrenal function in response to acute cold stress*. J Appl Physiol, 1974, 36, p. 183–189.
95. WILMORE, JH., COSTILL, DL. *Physiology of Sport and Exercise*. Champaign : Human Kinetics, 1999, 710 p.
96. WILSON, O., HEDNER, P., LAURELL, S., et al. *Thyroid and adrenal response to acute cold exposure in man*. J Appl Physiol, 1970, 28, p. 543–547.
97. WITTERT, GA., LIVESEY, JH., RICHARDS, AM., et al. *Vasopressin, corticotrophin-releasing factor, and pituitary adrenal responses to acute cold stress in normal humans*. J Clin Endocrinol Metab, 1992, 75, p. 750–755.
98. YOSHITOMI, Y., KOJIMA, S., OGI, M., et al. *Acute renal failure in accidental hypothermia of cold water immersion*. Am J Kidney Dis, 1998, 31, p. 856–859.
99. ZÁRUBA, K., FIXA, B. *Effect of severe physical exercise on the kidneys*. Med Exp, 1964, 11, p. 233–238.

100. ZEMAN, V., NOVÁK, J. *Srovnání tepové frekvence, krevního tlaku, kožní a rektální teploty při pobytu ve studené vodě bez pohybu a s plaváním*. Teorie a praxe tělesné výchovy, 1976, 24, s. 619–622.
101. ZEMAN, V., HOLLÁ, A., NOVÁK, J. *Elektrokardiografické změny u sportovních otužilců po plavání ve studené vodě*. Praktický lékař, 1977, 57, s. 16–18.
102. ZEMAN, V., NOVÁK, J. *Tělesná teplota plavců po soutěži ve sportovním otužování*. Teorie a praxe tělesné výchovy, 1980, 28, s. 243–246.
103. ZEMAN, V. *Chladové zkoušky v posuzování stavu otužilosti*. Lékař a tělesná výchova, 1981, 2, s. 17–25.
104. ZEMAN, V., NOVÁK, J. Body temperature response to swimming marathons in cold water. In SEMIGINOVSKÝ, B., TUČEK, S. (Eds), *Metabolic and functional changes during exercise*. Praha : Univerzita Karlova, 1982, p. 319–326.
105. ZEMAN, V., NOVÁK, J., HŮLA, J. Electrocardiographic changes after swimming marathon. In SEMIGINOVSKÝ, B., TUČEK, S. (Eds), *Metabolic and functional changes during exercise*. Praha : Univerzita Karlova, 1982, s. 313–318.
106. ZEMAN, V., ZAVÁZAL, V. *Dlouhodobé sledování imunologické reaktivity u sportovních otužilců*. Vnitr Lek, 1982, 28, s. 895–901.
107. ZEMAN, V., NOVÁK, J., HOLEČEK, V. *Reakce krevního tlaku na plavání v ledové a teplé vodě u osob adaptovaných k chladu*. Cas Lek Ces, 1982, 121, s. 1035–1038.
108. ZEMAN, V., HOLEČEK, V., NOVÁK, J. Effect of swimming in ice – cold and warm water on changes in plasma volume and free fatty acids. In HOLLANDER, P., HUIJING, PA., DE GROOT, G. (Eds), *Biomechanics and medicine in swimming: International series of sports sciences*, vol. 14, Champaign : Human Kinetics Publishers, 1983, p. 275–280.
109. ZEMAN, V., HOLEČEK, V. *Proteinurie a nálezy v močovém sedimentu při plavání v ledové vodě*. Praktický lékař, 1983, 63, s. 131–132.
110. ZEMAN, V., HOLEČEK, V., NOVÁK, J. *Funkce ledvin při plavání v ledové a teplé vodě u osob adaptovaných k chladu*. Cas Lek Ces, 1983, 122, s. 143–146.
111. ZEMAN, V., TOPOLČAN, O., KARLÍČEK, V., et al. *Gormonalnaja reakcija na plavanie v ledjanoj vode u lic, adaptirovannyh k cholodu*. Tartu Riikliku Ülikooli Acta Univ Tartuensis, 1985, 702, s. 155–163.
112. ZEMAN, V., TOPOLČAN, O., KARLÍČEK, V. *Sezonnyje izmenenija urovnej tiroksina, TSH i kortizola u sportivnyh moržej*. Tartu Riikliku Ülikooli Acta Univ Tartuensis, 1985, 702, s. 147–154.
113. ZEMAN, V., NOVÁK, J., HOLEČEK, V., et al. *Response and adaptation of the human organism to the action of extreme cold*. Hung Rev Sports Med, 1985, 26, p. 175–191.
114. ZEMAN, V., NOVÁK, J. *Hypothermia during swimming in ice cold water*. Scripta Medica Fac Med Univ Brunensis, 1986, 59, p. 251–255.
115. ZEMAN, V., HOLEČEK, V., SLABÝ, P., et al. *Kasuistischer Beitrag zur Proteinurie bei Winterschwimmern*. Med u Sport, 1987, 27, S. 24–26.

116. ZEMAN, V., MACHARÁČEK, O., OŠANEC, J., et al. *Činnost ledvin při otužilecké soutěži*. Cas Lek Ces, 1987, 126, s. 1225–1229.
117. ZEMAN, V., HOLEČEK, V., SLABÝ, P., et al. *Reakce a adaptace organismu člověka na působení extrémního chladu u sportovních otužilců*. Praktický lékař, 1987, 67, s. 905–913.
118. ZEMAN, V., ŠRÁMEK, P., ULÍČNÝ, B., et al. *Reactions and adaptations of sportsmen to cold water immersion - immunity and hormonal changes*. Med Sport Boh Slov, 1993, 2, p. 66–71.
119. ZINDLER, M., DUDZIAK, R., BUNIKE, S. Erfahrungen bei 1290 künstlichen Hypothermien für Herz- und Gefäßoperationen. In BENAD, G., et al. (Eds), *Anästhesiologische Probleme der kontrollierten Oberflächenthypothermie. Ergebnisse der experimentellen Medizin*. Band 11, Berlin : VEB Verlag Volk und Gesundheit, 1973, S. 228–233.